

MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 01. februar 2022.godine

RTS- Todorović za RTS: Ovo je rat protiv virusa, a najveća kazna je kad pacijent umre

RTS- Ko menja lekare i medicinske sestre kada obole od korone

BLIC- Statistika potvrdila: Muškarci skoro DUPLO ČEŠĆE umiru od korone nego žene

N1- Delić: Obavezna vakcinacija bolno rešenje, ali jedini izlaz, problem su izbori

NOVOSTI- SADA PRETI NEVIDLJIVI OMIKRON: U susednim zemljama potvrđeno prisustvo podvarijante dominantnog soja

Todorović za RTS: Ovo je rat protiv virusa, a najveća kazna je kad pacijent umre

Epidemiolog Branislav Todorović rekao je za RTS da je epidemiološka situacija ozbiljna, pogotovo za starije hronične bolesnike, među kojima ima dosta umrlih. Međutim, kako je rekao ima povećanja komplikacija i kod dece.

Epidemiolozi smatraju da se pik ovog talasa koronavirusa očekuje sredinom februara. Samo u Nišu tokom dana ima više od 3.000 pregleda, među kojima je svakog dana 800 zaraženih.

Član Kriznog štaba Branislav Todorović rekao je da treba da se obrati pažnja na trudnice i porodilje. Upozorio je da su umrle dve mlade osobe 1971. i 1978. godišta, koje su imale hronične bolesti.

Todorović je savetovao da se treba ozbiljno postaviti prema virusu bez obzira što ima više potvrđenih slučajeva nego hospitalizovanih.

Prema njegovim rečima, ima dosta obolelih među lekarima, kao i kod nastavnika i učitelja.

"Neophodno je da pokušamo da se uozboljimo, da prođemo što lakše februar mesec, pod uslovom da nemamo ozbiljnije komplikacije sa gripom", istakao je Todorović podsećajući da vakcinacija daje dobre rezultate.

Kada je reč o februarском prazniku kada su građani navikli da spoje po nekoliko dana, epidemiolog se pribojava da će se ponoviti ista greška.

Već dve godine zdravstveni radnici se bore sa epidemijom i nisu retke situacije kada moraju da prekinu odmor kako bi zamenili bolesnog kolegu.

"Uvek kada imamo pik epidemije onda to pogađa i zdravstvene radnike najviše i tada imamo i najviše odsutnih zdravstvenih radnika. I to je nešto što je uobičajeno i očekivano. Zdravstvo uspeva da održi kapacitet i da primi sve pacijente i da odgovori svim zahtevima pacijenata upravo na nivou kolegijalnosti i toga što kolege prihvataju smene jedne od drugih i pokušavaju da pokriju sve one koji su trenutno na bolovanju", ističe direktor Lekarske komore Milan Dinić.

Najveći pritisak je na domovima zdravlja, ali pune se i bolnice.

"Ono što mi možemo primetiti kao specifičnost ovog talasa jeste da je trenutno primarna zdravstvena zaštita pod mnogo većim pritiskom zato što imamo jako veliki broj ljudi pozitivnih, ali na svu sreću, uspeva većina da se reši na primarnom nivou, ali na ovako veliki broj pacijenata pozitivnih bez obzira što je manji broj komplikacija procentualno u apsolutnom broju to jednako opterećuje i sekundarni i tercijalni nivo, odnosno bolnice", kaže Dinić.

Broj obolelih zdravstvenih radnika svakodnevno se menja, prema nekim podacim, trenutno ih je oko dve hiljade na bolovanju zbog kovida 19.

Statistika potvrdila: Muškarci skoro DUPLO ČEŠĆE umiru od korone nego žene

Muškarci dvostruko češće umiru od korone nego žene - zaključuje se na osnovu analiza Republičkog zavoda za statistiku, koje govore da je među 10.356 osoba koje su tokom 2020. godine preminule od - "bolesti koje se mogu dovesti u vezu s virusom korona" čak 6.629 muškaraca i 3.727 žena.

Ova polna statistika ne važi samo za Srbiju, s obzirom na to da sve veći broj epidemioloških studija govori u prilog tezi da su pripadnici "jačeg" pola biološki slabiji protivnik kovidu 19.

U upravo objavljenom istraživanju Sare Ričardson, direktorke Laboratorije za proučavanje polnih razlika pri Univerzitetu Harvard, koje prenosi američki časopis "Njujork tajms", navodi se da je u gotovo svim saveznm državama Amerike više preminulih muškaraca od korone nego žena.

Samo u Masačusetsu i Roud Ajlendu za žene je zabeležena viša stopa smrtnosti od kovida 19, dok je u devet država ovaj odnos skoro izjednačen. Tragajući za pojašnjenjem otkud ove "polne disproporcije" pred opakim virusom, istraživači su otkrili da socijalni faktori i ponašanje imaju veći uticaj na statistiku o mortalitetu nego biološki uzroci.

Tako su došli do zaključka da se muškarci više bave zanimanjima u kojima su izloženiji virusu, kao što su transport, rad u fabrikama, građevini i poljoprivredi. Osim toga, oni ređe peru ruke i nose masku od žena, ne drže fizičku distancu i slabije su vakcinisani.

Podaci Američkog centra za kontrolu bolesti svedoče da je u periodu od februara 2020. do avgusta 2021. godine od kovida 19 umrlo čak 65.000 više muškaraca nego žena - u tom periodu preminulo je 362.187 muškaraca i 296.567 žena, a najveću stopu smrtnosti imaju muškarci starosti od 45 do 64 godine.

U tom starosnom dobu oni duplo više umiru od kovida 19 nego žene. Ovi podaci postaju još intrigantniji kada se uporede sa činjenicom da žene imaju višu stopu zaražavanja jer su uglavnom zaposlene u medicinskoj profesiji i sektoru ličnih usluga.

Iako su prve studije o uticaju kovida 19 na mortalitet polova sugerisale da se odgovor krije u biologiji, što je naučnike motivisalo da razmišljaju o tome da bi injekcije estrogena mogle zaštititi pripadnike jačeg pola od virusa korona, najnovije studije sugerišu da socijalni faktori imaju veći uticaj na zaražavanje.

I bez neophodne istorijske distance, izvesno je da će 2020. godina ostati zapamćena kao jedna od posebnih u savremenoj demografskoj istoriji Evrope i sveta. Takav status joj je najneposrednije određen pojavom kovida 19, prvom pandemijom u 21. veku.

Ta nova zarazna bolest je zbog karakteristika virusa koji ju je izazvao, ali i zbog do sada nezabeležene brzine kojom se širila diljem planete, već prve godine ostavila velike demografske efekte, a i više miliona izgubljenih života. Masovno obolevanje uticalo je i na druge ključne demografske fenomene, prvenstveno na migracije i fertilitet, a to su, kako kažu stručnjaci, samo neki od teških i mnogobrojnih posledica aktuelne svetske epidemijske krize.

Analiza demografa Gorana Peneva govori da je povećanje smrtnosti primetno u svim starosnim grupama stanovništva starijih od 20 godina, i to za oba pola. Međutim, ono je najveće u starosnoj grupi od 50 do 54 godine i od 60 do 65 godina, i to prvenstveno zbog izrazito velikog povećanja smrtnosti muškaraca.

Izuzetno veliko povećanje specifičnih stopa smrtnosti registrovano je među muškarcima starim od 70 do 79 godina. Ipak, korona je bila pogubnija, sudeći po povećanju smrtnosti, za žene starije od 50 godina, s tim što je u svakom petogodištu (osim kod onih starih između 60 i 64 godine), ono bilo apsolutno i relativno manje nego kod muškaraca iste životne dobi.

Na vrlo neujednačeno povećanje broja umrlih u 2020. godini po polu i starosti ukazuju i podaci da su u njemu muškarci činili 59,4 procenta, a žene sa 40,6 odsto preminulih. Od ukupne za statističare neočekivano "prekomerne smrtnosti", čak je četvrtina (25,1 odsto) otpadala na muškarce stare od 65 do 74 godine. Samo godinu dana ranije, udeo muškaraca u ukupnoj smrtnosti stanovništva Srbije iznosio je 50,6 odsto, a udeo onih u starosti od 65 do 74 godine bio je gotovo dvostruko manji i iznosio je 13,8 procenata.

I dok su žene u najboljim godinama, kako to neki vole da kažu za pomenute grupe, uspevale da se u proseku uspešno izbore s kovidom 19, one u poznijem životnom dobu, sa 85 i više godina bile su ubedljivo najveće žrtve obolevanja. U tabelama o smrtnosti one su ubeležene "sa udelom od 11,8 odsto", ali ih je u ukupnoj prekomernoj smrtnosti ipak bilo manje - sa 15,1 odsto u 2019. na 14,6 u 2020. Takve, naizgled paradoksalne promene, rezultat su povećanja broja umrlih žena starosti od 50 do 74 godine, koje je iznosilo je 18,8 odsto, pa kada se sve sabere i podeli, prosečni brojevi budu takvi.

Pandemija je donela mnoštvo crnih rekorda i popriličnu smrtnost. Kada su statističari izračunavali prosečnu starost umrlih u 2020. kod nas, ona je bila gotovo identična onoj u 2019. godini (75,08 prema 75,14 godina) i nije se bitnije razlikovala ni 2021, kada je iznosila 74,67 godina - piše Telegraf.rs.

Delić: Obavezna vakcinacija bolno rešenje, ali jedini izlaz, problem su izbori

Infektolog Dragan Delić izjavio je u Novom danu TV N1 da koronavirus radi ono što njemu odgovara, i da je sve što se dosad desilo u pandemiji bilo predvidljivo, i da u virusu nema nepoznatih, ali ih ima u nama. Kraj pandemije ne vidi bez većeg obuhvata vakcinacije u celom svetu, a za Srbiju konkretno predlaže obaveznu imunizaciju, koja je, po njegovim rečima, bolno rešenje, ali jedini izlaz u ovom trenutku. Članica Saveta Ujedinjenih protiv kovida (UPK) Slavica Plavšić upozorila je za N1 da je stanje u zdravstvenom sistemu katastrofalno i da je od početka pandemije od posledica kovida-19 preminulo čak

145 lekara. UPK je zbog toga pokrenuo inicijativu za osnivanje fondacije koja bi stipendirala decu preminulih kolega.

Dragan Delić je u Novom danu primetio da se „sve vreme čudimo virusu, ali da on radi ono što njemu odgovara“.

„Sve što se desilo kad su pitanju dominantni sojevi, sve je bilo predvidljivo“, istakao je Delić i objasnio da virus hoće da bude što više u asimptomatskoj formi, da se lakše prenosi, da skрати inkubaciju, i da daje lakše kliničke slike, a ne visoku smrtnost, jer virusu ne odgovara da nema domaćina.

"Mi mu stvaramo vreme i prostor da se tako nešto desi. Mi ne radimo gotovo ništa protiv virusa i u našu korist, sve što radimo radimo za virus. Nepoznatih nema u virusu, ima u nama", upozorio je Delić.

Pandemiji ne vidi kraj dokle god je u 86 zemalja sveta obuhvat vakcinacije ispod 40 odsto što, kako je istakao, razvoj mutančnih formi koje će kad tad doći u Evropu i Severnu Ameriku.

Osvrćući se na ukidanje epidemijskih mera u pojedinim zapadnoevropskim državama, poput Danske, Delić je rekao da je drugačije kada imate 90 odsto imunizovanih stanovnika od toga kada je stopa vakcinacije ispod 50 odsto, kao što je danas u Srbiji.

Delić je podsetio da zakon omogućava obaveznu vakcinaciju stanovništva u vanrednoj situaciji, i da ministar zdravlja može doneti takvu odluku na predlog Republičke stručne komisije za zarazne bolesti i Instituta "Batut"

"Moramo ići na bolna rešenja. Obavezna vakcinacija je bolno rešenje, ali nema drugog izlaza. Nepovoljnost je to što je dva meseca pred izbore", istakao je Delić.

Fondacija "Dr Nenad Maksimović" za školovanje dece preminulih lekara

Slavica Plavšić kazala je da je trenutna situacija u zdravstvenom sistemu katastrofalna, da je opterećenost zdravstvenog sistema enormna, i da sve funkcioniše po sistemu kako se ko snađe i zasniva se na enormnom entuzijazmu zdravstvenih radnika.

Istakla je da je pandemija ogolila duboko poremećen zdravstveni sistem u zemlji i nedostatak lekara i zdravstvenog osoblja.

Veliki broj zdravstvenih radnika je, kako je rekla, trenutno zaražen koronavirusom, navodeći primer KBC Zvezdara gde je trenutno na bolovanju 150 radnika.

Plavšić je podsetila da je prema evidenciji UPK, od početka epidemije koronavirusa u Srbiji preminulo 145 lekara od posledica kovida-19.

"To je najlošije u regionu. U loveniji praktično nemamo preminulih zdravstvenih radnika, u Hrvatskoj veoma mali broj", ukazala je.

Porodice lekara preminulih od kovida, kako je rekla, mogu da se sa neophodnom dokumentacijom obrate Lekarskoj komori za jednokratnu pomoć od 100.000 dnara, dok zdravstvene ustanove u kojima su radili izdvajaju 45.000 dinara za troškove pogreba.

Deca preminulih lekara posle toga dobijaju samo roditeljsku penziju koja je oko 30.000 dinara, zbog čega je UPK predložio osnivanje fondacije koja bi nosila ime preminulog doktora Nenada Maksimovića.

Fondacija bi se, prema predlogu UPK, finansirala iz postojećih sredstava Lekarske komore, i stipendirala bi školovanje dece lekara preminulih od kovida.

Odgovora Lekarske komore, prema recima Slavice Plavšić, međutim još nema.

Delić je podsetio da je svojevremeno kratko bio direktor Lekarske komore koju je napustio zbog neslaganja sa načinom na koji ta institucija funkcioniše.

Ukazao je i da je tada bilo dosta neracionalnih troškova u Komori i da je uveren da pomoć deci preminulih kolega ne bi bio nikakav dodatni trošak.

SADA PRETI NEVIDLJIVI OMIKRON: U susednim zemljama potvrđeno prisustvo podvarijante dominantnog soja

NOVA podvarijanta omikrona i zvanično je stigla do granica naše zemlje. Virus BA2, nazvan "stelt (nevidljivi) omikron", za koji se, prema prvim iskustvima iz sveta, sumnja da bi mogao biti 1,5 puta zarazniji, izolovan je juče u Hrvatskoj. Pred kraj prošle nedelje, dva slučaja infekcije ovom podvarijantom, registrovana su u Sloveniji. Iako Srbija nije na spisku više od 40 zemalja u kojima je dosad dokazan "stelt omikron", niko sa sigurnošću ne može da isključi mogućnost da je i ova pošast već u cirkulaciji.

Izmenjena varijanta omikrona mogla bi dodatno da ubrza ovaj peti talas infekcije, koji je već po broju zaraženih nadmašio sve prethodne. O virusu, koji u nazivu sadrži reč "stelt" (nevidljivi), kojom se ukazuje na to da ga je bilo teško otkriti, još se malo zna. Ovaj soj je već postao dominantan u Danskoj, gde uzrokuje 82 odsto novih infekcija, ali početne analize tamošnjeg Instituta za serume nisu pokazale da ima razlike u hospitalizacijama inficiranih sa BA2 u poređenju sa "izvornim" omikronom. Ova varijanta sada kruži u više od polovine američkih država, objavio je Američki centar za kontrolu i prevenciju bolesti (CDC). Izveštaj britanske Agencije za zdravstvenu bezbednost (UKHSA) pokazuje da je ovaj soj omikrona činio 3,4 odsto novih infekcija u Engleskoj do 16. januara - i da se udvostručuje svake nedelje.

Naučnici veruju da je omikron evoluirao kako bi bio prenosiviji od soja predaka, ali i da bi polako mogao da postane dominantni korona virus. Velika Britanija prijavljuje devet odsto, a SAD osam odsto slučajeva kovida izazvanih virusom BA2. Naučnicima je potrebno još vremena da utvrde da li se stelt omikron samo brže širi ili i izaziva i težu formu kovida, a praksa nam tek sada pokazuje da ni njegov prethodnik, iako se generalno smatra blažom varijantom - nije za potcenjivanje. To se vidi i po tome što se sad pune i bolnice, iako je u cirkulaciji još i delta varijanta virusa, pa je teško razgraničiti ko je kojim sojem inficiran.

Malo-pomalo broj hospitalizovanih premašio je juče 3.700, a još idemo ka piku ovog talasa. Dr Verica Jovanović, direktor Instituta "Dr Milan Jovanović Batut", kaže da može da se očekuje da u narednih desetak dana virus korona dostigne najveći intenzitet širenja.

- Blizu smo najvišeg broja inficiranih u jednom momentu. Očekujemo da će se to desiti u narednih desetak dana, ali ne možemo sa sigurnošću to da tvrdimo - kaže dr Jovanović. - Kada imamo veliki broj inficiranih u jednom momentu, možemo očekivati veći broj osoba koje imaju potrebu za bolničkim lečenjem. U ovom trenutku povećan je broj prijema, ali hospitalizacija kraće traje.

PREMINULO NAJVIŠE U OVOM TALASU

VEĆ drugu sedmicu raste broj preminulih, a juče je korona odnela najviše života od početka petog talasa - 59. Na respiratorima je 151 pacijent, a ne pada ni procenat pozitivnosti - svaki drugi testirani je pozitivan. Za 24 sata testirano je 31.521 osoba, a kod 15.352 je potvrđena infekcija.